

Lokal nr 10. Järpås, Lidköping

Belägenhet: Beståndet ligger knappt 2 km NNV om Järpås och nära 15 km SV om Lidköping i Västra Götaland (N koord: 6478200, Ö-V koord: 1335100, H.ö.h: 65 m). Marken är en frisk f.d. åkermark utan översilning.

Tillgänglighet: Från Järpås, på väg 187 mot Lidköping, tar man av till vänster efter knappt 2 km, alldeles bakom en gård. Lövträdsbestånd syns från vägen. Fortsätt fram till järnvägen. Alldeles efter järnvägen på vänster hand ligger försöket. Ingång genom hägnet sker också där. Det är begränsat med parkeringsutrymmen, ett par bilar kan stå till höger alldeles efter järnvägen.

Markägare: Ingabritt Qvick

Trädslag: Vårtbjörk (*Betula pendula*)

Syfte: Avkommeprövning av nyutvalda plusträd för urval av genetiskt bra träd till fröplantager och för fortsatt, långsiktig skogsträdsförädling. Från och med år 2003 överfördes beståndet till ett gallrings- och stamkvistningsförsök.

Anlagt år: Försöksmarken behandlades med Roundup före plantering med ettåriga täckrotsplantor på försommaren 1995. Markägaren såg sedan till att konkurrensen från ogräs var liten under etableringen genom upprepad mekanisk bearbetning.

Material: Avkommor från plusträd som främst valts i Sverige men även i Finland, Baltikum, Tyskland och Polen.

Försöksplan: Randomiserat blockförsök med 306 olika sorter i 14 block med 1-2 plantor per sort i respektive block. Planteringsförbandet är 2x2 m. Areal: 1,7 ha. I samband med att försöket överfördes till ett gallrings- och stamkvistningsförsök stakades nettoytor om 14x12 träd (672 m²) ut i respektive parcell. Parcellerna 13 och 14 slogs ihop och där ligger nu en ogallrad yta. Sommaren 2003 stamkvistades tre utslumpade rader i nettoparcellerna på alla ytor utom på den ogallrade ytan 13/14 (se karta).

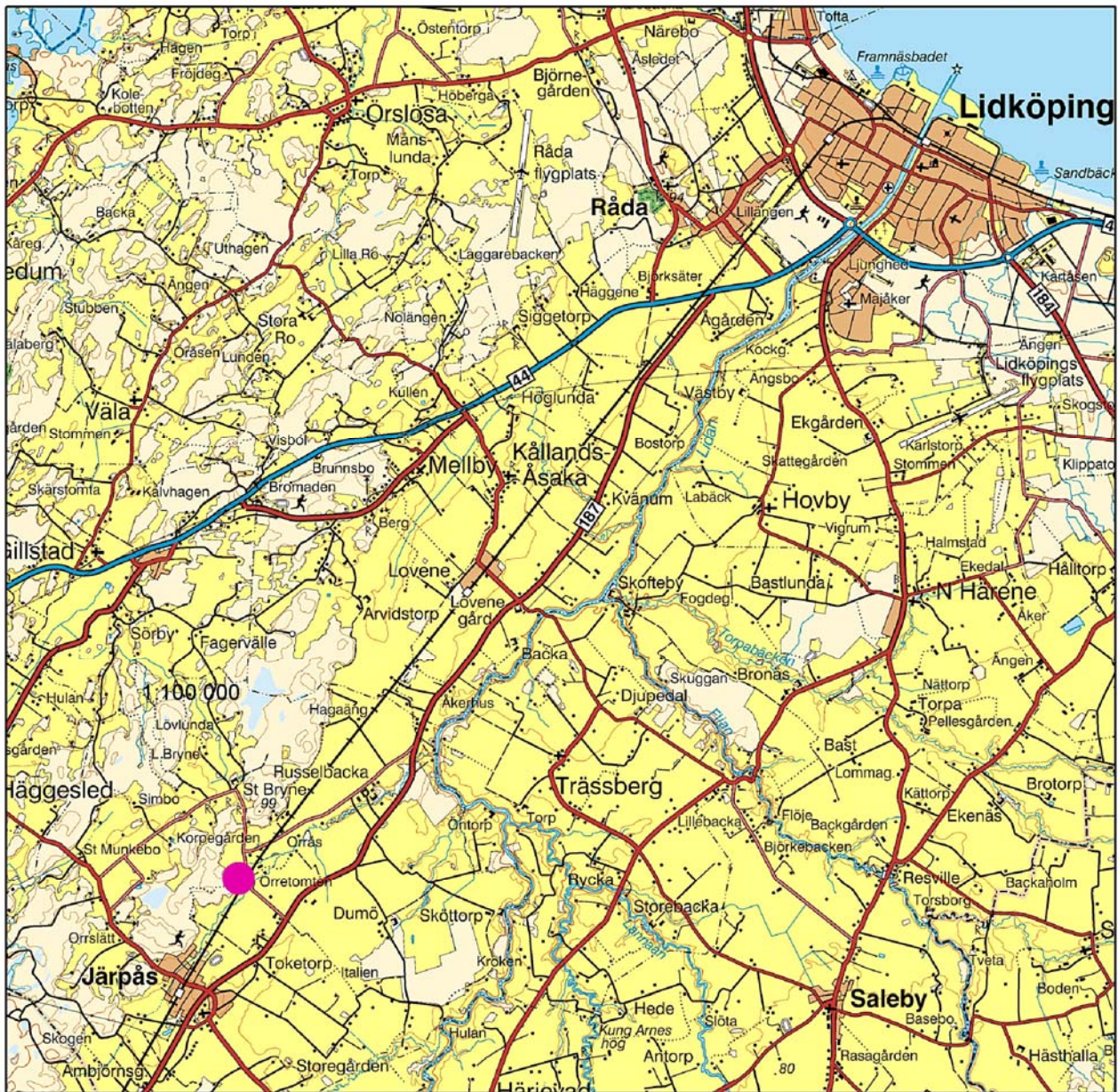
Skötselalternativ: År 2003 genomfördes en gallring så att tre olika gallringsstyrkor finns representerade: 1) svag gallring där det nu står ca 1 600 stammar ha⁻¹; 2) normal gallring med ungefär 1 200 stammar; 3) stark gallring med ca 800 stammar. Yta 13 är ogallrad och har drygt 2 400 stammar ha⁻¹ i nuläget. Avsikten är att undersöka hur kvalitet och stamdiameter utvecklas med de olika gallringsstyrkorna.

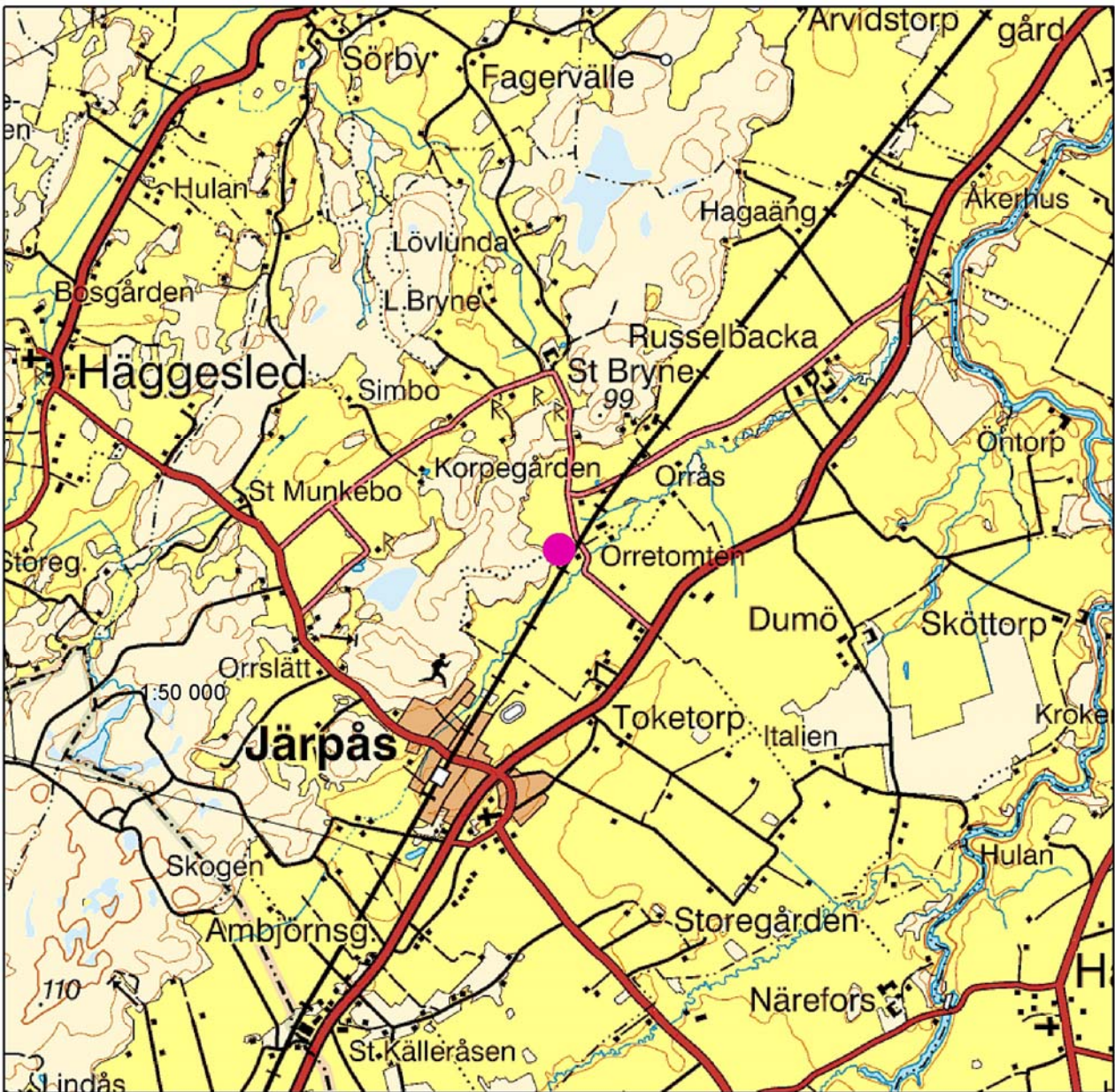
Produktion: Produktionsdata från sommaren 2004 (totalålder 10,5 år) presenteras i tabell 1.

Slutsatser: Mot bakgrund av att totalåldern endast är 10,5 år har tillväxten varit mycket bra. Medelträdet är 11 m högt, drygt 10 cm grovt i brösthöjd, och medeltillväxten är redan nu uppe i 7,3 m³sk ha⁻¹ år⁻¹. Det har endast gått 1,5 år sedan gallringen utfördes så det är för tidigt att uttala sig om skillnader mellan olika gallringstyper. Under hösten 2007 kommer en ny mätning att göras.

Tabell 1. Data för 12 av de 13 ytorna i Järpås försöket (se även karta) sommaren 2004 d.v.s. vid 10.5 års ålder. Totala produktionen erhålls som summan av volymen på utgallrade och levande träd. Yta 13 (ogallrad) kommer att mätas i samband med en total nymätning hösten 2007.

Yta	Gtyp	Ant träd 10 år st/ha	Höjd 10 år dm	Dia 10 år mm	Volym		
					Utgallrade 9 år m3sk/ha	Levande 10 år m3sk/ha	Totalt 10 år m3sk/ha,år
3	Svag	714	105	102	11	68	7,5
4	Svag	848	109	101	15	68	7,9
7	Svag	804	110	98	14	67	7,7
12	Svag	759	108	97	14	64	7,4
Mv	Svag	781	108	99	13	67	7,6
2	Konv	1235	111	105	25	57	7,8
5	Konv	1235	111	101	25	52	7,3
8	Konv	1190	111	102	25	53	7,4
10	Konv	1176	110	101	24	54	7,4
Mv	Konv	1209	111	102	25	54	7,5
1	Stark	1607	110	106	34	41	7,1
6	Stark	1622	112	104	35	36	6,8
9	Stark	1503	108	100	31	36	6,3
11	Stark	1681	112	104	34	37	6,8
Mv	Stark	1603	111	104	33	38	6,8
Alla	Alla	1198	110	102	24	53	7,3

Försök nr 10, Järpås

Björk

Parcellnummer finns angivet på aluminiumstolpe i parcellens nedre vänstra hörn

